

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 9Csp/60/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719202873
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Nina Kollárová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8719202873.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudcom Mgr. Nina Kollárová v právnej veci žalobkyne: N. H., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX I., štátny občan SR, právne zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Igor ŠAFRANKO, advokát, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448 proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Obchodných podmienkach pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Slovenské kreditné karty, a.s., k Žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile, č. XXXXXXXX z 25.11.2005 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne.

II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa podala na tunajší súd dňa 10.06.2019 žalobu voči žalovanému o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Obchodných podmienkach pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Slovenské kreditné karty, a.s., k Žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile, č. XXXXXXXX z 25.11.2005 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne s príslušenstvom. Žiadala tiež priznať náhradu trov konania v plnom rozsahu. Zároveň podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, a to aj voči zamestnávateľovi Y. I., A..C..., E. XXX/XX, I. XXX XX, Q.: XX XXX XXX.

2. Žalobu odôvodnila nasledujúcimi skutočnosťami.

Žalobou žalobkyňa napáda Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou Žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile, č. XXXXXXXX z 25.11.2005, ktorú uzavrela s právnym predchodcom žalovaného 1/, Všeobecnou úverovou bankou, a.s.. Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy, uvedená drobným písmom v Obchodných podmienkach pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Slovenské kreditné karty, a.s., k Žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile, č. XXXXXXXX z 25.11.2005 (čl. V bod 31). V čase podpisovania Zmluvy o úvere žalobkyňa nemala vedomosť o tom, že s podpisom zmluvy zároveň uzatvára aj Dohodu o zrážkach zo mzdy. Až od svojho zamestnávateľa z listu z 10.04.2016, ktorý žalovaný 1/ predložil jej zamestnávateľovi, sa dozvedela, že podpísala aj Dohodu. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by jej uložilo povinnosť plniť, žalovaný 2/ ako jej zamestnávateľ je povinný vykonávať zrážky z jej mzdy a nemá možnosť ich priamo zastaviť ani obmedziť. Zamestnávateľ žalobkyne, žalovaný 2/, je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy, bez ohľadu na existenciu

sporu. Žalovaný 1/ ako veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Chýba akákoľvek súdna kontrola spotrebiteľskej zmluvy, z toho hľadiska, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by podliehali ex offo súdnej kontrole, prípadne, či zmluva obsahuje všetky náležitosti, ktoré v tom čase vyžadoval platný a účinný zákon o spotrebiteľských úveroch. Žiadosť o aktiváciu Karty T-Mobile č. XXXXXXXX z 25.11.2005 neobsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, konkrétne neobsahuje údaje o: sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. a) ZoSÚ), ročnú percentuálnu mieru nákladov (§ 4 ods. 2 písm. g/ ZoSÚ), v dôsledku čoho je úver bezúročný a bez poplatkov. Navyiac, výkon zrážok zo mzdy je realizovaný na už premlčanú pohľadávku. Jej zamestnávateľom je Y. I., A..C., E. XXX/XX, I., Q.: XX XXX XXX. Dohoda umožňuje žalovanému 1/, aby od nej vymohol plnenia, na ktoré nemá nárok. Žiadosť žalovaného 1/ jej zamestnávateľovi, žalovanému 2/, o vykonávanie zrážok zo mzdy preukazuje listom z 10.04.2016, na ktorý už poukázala vyššie. Tým zároveň osvedčuje vecnú súvislosť medzi zrážkami zo mzdy a spornou Dohodou. Ďalej poukázala na § 5a ods. 1 písm. a) Zákona č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom od 1.5.2014 a na dôvodovú správu k zákonu č. 102/2014 Z. z., ktorým bol zákon o ochrane spotrebiteľa novelizovaný o vyššie citované znenie. Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. mája 2014 v § 29b zák. č. 250/2007 Z. z. neobsahuje úpravu § 5a ods. 1 písm. a). Uplatnenie tohto právneho úkonu je preto podľa § 39 OZ v rozpore so zákonom a je teda absolútne neplatným. Dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ktorá je súčasťou nečitateľných úverových podmienok zmluvy a nie je vo forme osobitnej listiny, považuje žalobkyňa za absolútne neplatnú s tým, že jej absolútnu neplatnosť nech súd posúdi ako predbežnú otázku. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už viackrát uviedol súdny dvor, pre zmluvy so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex - offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Ani v prípade upustenia od použitia Dohody, bez presného vyhlásenia veriteľa nemá žalobkyňa istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky.

K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobkyňa uviedla ďalej nasledovné.

Aj keby Dohoda, ktorú uzatvorila s právnym predchodcom žalovaného 1/ bola platná, tak podľa jej názoru vzhľadom na to, že ňou žalovaný 1/ nezohľadňuje absenciu povinných náležitostí úverovej zmluvy, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, ob stojí jej návrh, aby bolo žalovaným 1/ a 2/ uložené neodkladné opatrenie zdržať sa použitia Dohody. Obava, že žalovaný 1/ zasiahne do jej majetku bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení sa reálne naplnila požiadanim jej zamestnávateľa, žalovaného 2/, o vykonanie zrážok zo mzdy. V záujme predídania vzniku majetkovej ujmy navrhuje žalobkyňa, aby sa dočasne zakázal žalovaným výkon zrážok zo mzdy. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 325 umožňuje, aby sa nariadilo neodkladné opatrenie v prípade, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery. V súdnej veci je podľa názoru žalobkyne dôvodné dočasné opatrenie aj voči jej zamestnávateľovi, žalovanému 2/. Civilný sporový poriadok umožňuje uložiť neodkladné opatrenia len strane konania. Vzhľadom na túto skutočnosť označila svojho zamestnávateľa ako žalovaného 2/, avšak okrem uloženia povinnosti zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy voči nej neuplatňuje žiadne iné nároky. Nedisponuje žiadnym iným prostriedkom ochrany pred ústavnou nekonformným zásahom do svojho majetku.

3. Súd vo veci nariadil neodkladné opatrenie č. k. 9Csp/60/2019-22 zo dňa 28.06.2019, ktorým žalovanému uložil povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Obchodných podmienkach pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Slovenské kreditné karty, a.s., k Žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile, č. XXXXXXXX z 25.11.2005 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy. V prevyšujúcej časti vo vzťahu k žalovanému 2/ pri neodkladnom opatrení (Y. I., A..C..) súd návrh zamietol (výrok II.) Proti predmetnému neodkladnému opatreniu podal odvolanie žalobca.

4. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 2Co/126/2019-109 zo dňa 28.11.2019 zmenil uznesenie vo výroku II. a uložil žalovanému 2/ povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Obchodných podmienkach pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou

Slovenské kreditné karty, a.s., k žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile, č. XXXXXXXXX z 25.11.2005, do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy.

5. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 01.08.2019 uviedol, že uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy má všetky zákonné náležitosti potrebné pre svoju platnosť. Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov upravuje ust. § 551 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ide o dobrovoľné vykonávanie zrážok na základe písomnej dohody medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy. Ide o zabezpečovací inštitút, ktorým sa súčasne pohľadávka veriteľa aj uspokojuje. Dlžník dáva súhlas k tomu, aby sa pohľadávka postupne uspokojovala zrážkami zo mzdy. Dohoda musí mať písomnú formu, ktorej podstatným znakom je súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Dohoda je účinná až potom, čo sa pohľadávka veriteľa stala zročnou a veriteľ ju predloží platiteľovi mzdy dlžníka. Z § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že veriteľ nadobúda proti platiteľovi mzdy právo na výplatu zrážok okamihom predloženia dohody platiteľovi mzdy. Následne je platiteľ mzdy dlžníka povinný zrážať a vyplácať veriteľovi zrážky z dlžníkovej mzdy, a to pravidelne až do uspokojenia veriteľovej pohľadávky. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa v Žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile zo dňa 25.11.2005 (ďalej len „Zmluva“) výslovne súhlasila, aby v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver riadne a včas v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa zmluvy, banka je oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Názor žalobkyne, že ustanovenia o dohode o zrážkach zo mzdy neboli individuálne dojednané a nemala možnosť ich odmietnuť, sú nepreukázané. Podľa názoru žalobkyne konala v nevedomosti, pretože nemala vedomosť, že sa predmetná dohoda nachádza v zmluve. Žalobkyňa svojím podpisom potvrdila, že zmluva nebola uzatvorená v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, a zároveň že si ju prečítala, porozumela jej obsahu a súhlasila s obsahom. Predmetné ustanovenie o Dohode o zrážkach zo mzdy neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Poukázal na ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z o ochrane spotrebiteľa účinný od 01.05.2014 s tým, že je nelogické, aby ustanovenie, ktoré sa stalo účinné deväť rokov po podpise zmluvy, malo relevantný vplyv na danú zmluvu.

Keďže žalobkyňa neuhradila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoje povinnosti zo zmluvy, uplatnil si žalovaný iba svoj nárok, ktorý mu vznikol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok a zmluvy a to v súlade s prílohou k zmluve o postúpení pohľadávok, pri ktorej Všeobecná úverová banka, a.s. deklaruje, že údaje, výška a špecifikácia jednotlivých pohľadávok sú generované bankovým systémom a predstavujú aktuálny záväzok toho ktorého dlžníka ku dňu postúpenia pohľadávky, resp. k rozhodujúcemu dátumu v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávok. Konanie žalobkyne spočívajúce v uzatváraní zmluvných záväzkov, ich neplnení, následnej nečinnosti počas veriteľovej snahy o mimosúdne urovnanie veci, považuje žalovaný za neakceptovateľné. Účelom ochrany spotrebiteľa je zabezpečiť rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, účelom ochrany však nemôže byť zbavenie spotrebiteľa zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstupuje. V zmysle uvedeného žalovaný nesúhlasí s podanou žalobou a žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením s listinnými dôkazmi založenými v spise a zistil nasledujúci skutkový stav.

7. Dňa 25.11.2005 žalobkyňa a právny predchodca žalovaného uzatvorili zmluvu o úvere, ktorá bola súčasťou „Žiadosti o aktiváciu Karty T-Mobile č. XXXXXXXXX“. Súčasťou formulárovej zmluvy bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy, uvedená drobným písmom v Obchodných podmienkach pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Slovenské kreditné karty, a.s. (čl. V bod 31).

Podpisom zmluvy teda žalobkyňa a právny predchodca žalovaného uzatvorili Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ, ktorá je zabezpečením pohľadávky vzniknutej z tejto zmluvy.

Listom zo dňa 10.04.2016 oznámil žalovaný zamestnávateľovi žalobkyne, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.10.2013 postúpila spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy č. XXXXXXXXX s jej príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými na žalovaného, pričom rozpis dlhu k 10.04.2016 predstavuje spolu sumu 4.203,88 eur.

8. V zmysle ustanovenia § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzatvárala žalobkyňa ako spotrebiteľka so žalovaným ako právnickou osobou, ktorá poskytuje úvery v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Právny vzťah, ktorý medzi nimi vznikol má spotrebiteľský charakter, preto je v súvislosti s ním nutné aplikovať normy spotrebiteľského práva.

10. Vyššie uvedená zmluva je zmluva typová, formulárová, pričom žalobkyňa ako spotrebiteľ nemohla žiadnym spôsobom zmeniť a ovplyvniť jej obsahové náležitosti.

11. Podľa § 4 ods. 2 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (účinný k 25.11.2005) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä: a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušľach výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť, g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Predmetná zmluva uvedené náležitosti neobsahuje, spotrebiteľský úver sa preto /písmeno g)/ považuje za bezúročný a bez poplatkov.

12. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

15. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 52a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

18. Podľa § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

19. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

21. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

22. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

23. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktorému tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

24. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

25. Podľa § 54 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

26. Podľa § 5a ods. 1 písm. a) Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinný od 01.05.2014), neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

27. Podľa § 29b citovaného zákona, ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b) a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014. Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. mája 2014 v § 29b zák. č. 250/2007 Z. z. teda neobsahuje úpravu § 5a ods. 1 písm. a); preto od účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. (Rozsudok NS SR 3MCdo/12/2014 zo dňa 21.04.2015)

28. Žalobkyňa namieta neprijateľnosť citovanej podmienky a teda jej neplatnosť.

29. Pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (Rozsudok SD EÚ C-240/98 až C244/98), teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zák. č. 250/2007 Z. z.). Neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa.

30. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa v zmysle ustanovenia § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Predmetná zmluvná podmienka je súčasťou tzv. štandardnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je formulárovo pripravená, a teda žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť jej obsah.

V zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

V zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Citovaná zmluvná podmienka je neplatná nielen z dôvodu, že predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale aj z dôvodu jej rozporu s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

31. V danom prípade súd poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110.98, 113, 179, ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že

dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 OZ.

32. Spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených skutočností je možné jednoznačne konštatovať, že uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, čo podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka

33. Uvedený postup žalovaného sa dá s poukazom na už uvedené dôvody kvalifikovať aj ako nekalá praktika, ktorá v zmysle vyššie citovaných ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka nemôže požívať právnu ochranu. Súd poukazuje na to, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, G. N./POHOTOVOSTĚ, s.r.o.: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať vtom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu nariadiť predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

34. Veriteľ a teda žalovaný sám diktuje výšku dlhu jednostranne, bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom, pričom ide o možnosť postihnúť majetok žalobkyne podľa vôle veriteľa, ktorý stanovuje výšku pohľadávky a jej príslušenstva, a žalobkyňa ako spotrebiteľ nemá možnosť priamo voči svojmu zamestnávateľovi zrážky zo mzdy zastaviť. Je potrebné poukázať aj na súdnu prax v obchodných právnych veciach, ktorá prijala závery, že žalovaný pristúpil k realizácii dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho prostriedku, ktorá bola súčasťou úverovej (formulárovej) zmluvy bez toho, aby túto zmluvnú podmienku so žalobcom individuálne dojednal, jej obsah, ak žalobca nemohol ovplyvniť, ani túto dohodu vylúčiť, pričom na jej základe zamestnávateľ žalobcu už pristúpil k vykonávaniu zrážok zo mzdy napriek tomu, že takáto dohoda obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je rozporná s právom EÚ, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, so zákonom alebo dobrými mravmi a preto je neplatná. Je potrebné vziať na zreteľ ustálenú judikatúru Súdneho dvora EÚ týkajúcu sa nekalých podmienkach v spotrebiteľských veciach ohľadom povinnosti vnútroštátneho súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, že je významným prvkom ochrany spotrebiteľa v práve EÚ a že ak by vnútroštátne právo umožnilo veriteľovi obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, jej užitočného účinku (Effet Kutilén).

35. Na základe vyššie uvedeného je zmluva o spotrebiteľskom úvere bezúročná a bezpoplatková. Táto zmluva zároveň obsahuje citovanú neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je z toho dôvodu neplatná. Spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa.

36. Uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov,

a preto podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa.

37. Na základe uvedeného súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj za neplatnú v zmysle citovaných zákonných ustanovení a rozhodol tak, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia takejto dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov.

38. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Podľa citovaných zákonných ustanovení priznal súd náhradu trov konania úspešnej žalobkyni voči žalovanému v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uvedená vo výrokovvej časti tohto rozsudku nebude plnená dobrovoľne, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).